

Muistio

Tomi Mandelin 4.11.

Esa Majava 5.11.

Koonnut Tomi Mandelin

Alkuperäiset muistiinpanot pyydettyäessä Tomi Mandelinilta (tomimandelin@hotmail.com, 0400-548657)

ERÄ- JA LUONTO-OPPAAN AMMATTITUTKINNON KEHITTÄMISPÄIVÄT

AHLMANIN AMMATTIOPISTO 4.-5.11.2010

Torstai 4.11.

1. Tomi Mandelin toivotti osallistujat tervetulleiksi erä- ja luonto-oppaan ammattitutkinnon kehittämispäiville.
2. Ahlmanin ammattiopiston rehtori Tarja Hovila toivotti osallistujat tervetulleiksi Ahlmanin ammattiopistolle ja kertoi muutamalla sanalla oppilaitoksen toiminnasta.
3. Kehittämispäivien puheenjohtajaksi valittiin Pasi Ruohtula. Tomi Mandelin ja Esa Majava lupautuivat kirjaamaan muistion, joka lähetetään osallistujille sähköpostitse osallistujalistassa ilmoitettuun osoitteeseen.
4. Luontoalan tutkintotoimikunnan puheenjohtaja Pasi Ruohtula esittäytyi ja esitteli tutkintotoimikunnan, josta paikalla olivat puheenjohtajan lisäksi Arja Ylimannela, Juha Rutanen ja toimikunnan ulkopuolinen sihteeri Tomi Mandelin.
Pasi Ruohtula esitteli tutkintoon liittyviä ajankohtaisia asioita.
 - toimikunnan esillä oleminen tulee jatkumaan
 - toimikunnan yhteyshenkilö opetushallituksessa on Jouni Suonheimo (ei paikalla)
 - todistusten asiat; OPH:n todistusmääräyksen mukaan, kääntöpuolen teksti, päivämäärä on toimikunnan kokouksen päivämäärä, allekirjoitukset, leimat, palautuskirjekuori (postimaksut maksettuna), tiedon kulkeutuminen ohjeista todistuksen kirjoittajalle
 - koontilomake todettiin hyväksi
 - koontilomake ja todistukset pitää lähettää sihteerille yhdessä kurossa. Sihteeri toimittaa todistukset puheenjohtajalle allekirjoitettavaksi. Koontilomake jää toimikunnan arkistoon. Toimikunta ei arkistoi todistuksien kopioita.
 - järjestämissuunnitelma sähköisenä liitteineen yhtenä asiakirjana, sopimus yhtenä asiakirjana
 - Pasi Ruohtula herätti keskustelua kysymällä pitäisikö tutkintotoimikunnalta tulla suosituskirje hakeutumisvaiheen pohjakriteereistä? Aiheesta keskusteltiin ja lopuksi puheenjohtaja totesi, ettei suosituslistaa tehdä.
5. Keskusteltiin kehittämispäivien pitämisestä 2011. Toivottiin huomioitavan uusien perusteiden lausuntokierros. [Perjantaina päätettiin pitää kehittämispäivä 16.2. Oulussa. Tilaisuuteen toivotaan myös runsasta yritysmaailman edustusta.]
Pro Guide 2011 päätettiin pitää Inarissa 29.-30.9.2011. Samalla pidetään myös kehittämispäivät.
6. Tutkinnon perusteita uudistavan työryhmän puheenvuoro
Työryhmän puheenjohtaja Jarno Räsänen esitteli työryhmän ja uudistamisen taustat sekä avasi keskustelun uudistuvista perusteista. Jarno Räsänen korosti, että nyt esillä olevat materiaalit ovat luonnoksia eli pohja keskustelulle ja jatkotyölle.
Keskustelua herättivät mm. pakollisen osan osoittamistapa, eri tutkinnon osien roolit ja niiden mahdollistamat oppimispolut, perusosaamisen mahdollinen häviäminen verrattuna nykyisiin perusteisiin, perustutkinnon ja ammattitutkinnon suhde, perustutkinnon sisältämät taidot, pakollisen osan tarpeellisuus, asiakaspalvelun rooli tärkeys, tavoiteltava vastuuoppaan (kärkiopas) rooli, turvallisuuden huomioiminen, oppilaitosten profiloitumismahdollisuudet, tutkintoa selventävän sanaston tarpeellisuus, ohjelmapalvelujen at:n suhde luonnokseen, luonnon ja erän painottaminen, yrittäjyyden osuus, ”pehmeät” osaamisalueet, mahdolliset EAT:t, mahdolliset paikallisesti tarjottavat

- tutkinnon osat, ehdotus kahdesta pakollisesta: Erätaidot ja luonnontuntemus sekä Luonnossa opastaminen, luonnontuntemuksen sisältö ja lajilistojen tarpeellisuus.
7. Ryhmissä pohdittiin mahdollisia uusien perusteiden tutkinnon osia. Jokaisessa ryhmässä oli työryhmän edustaja, joka kirjasi huomioita muistiin. Tämä työ jatkui koko porukalla perjantaina.
 8. Keskustelutilaisuus, joka keskittyi lähiluontoon ja sen hyödyntämiseen erä- ja luonto-oppaan työssä. Keskustelutilaisuuteen osallistui opiskelijoiden Pro Guide –tapahtuman osallistujat ja myös muuta yleisöä.
Puheenjohtajana toimi hyvän mielen luontonoita Liisa Tyllilä, pääpuhujana oli näyttelytuottaja (Metsähallitus) ja retkeilytoimittaja (Retki-lehti) Mikko Lammipää ja valmistellun puheenvuoron pitäjänä olivat retkikoordinaattori Sinikka Kunttu Suomen luonnonsuojeluliitosta, vuoristo-opas Petter Reuter, koskikelluttaja Pasi Pekkinen ja kouluttaja Jarno Räsänen.
Ilta jatkui illallisella Ahlmanin puutarhassa. Illallisen toteuttivat hotelli- ja ravintola-alan perustutkinnon opiskelijat. Illan aikana vuoristo-opas Petter Reuter tarinoi omasta työstään.

Perjantai 5.11.

9. Keskustelu uusiutuvista tutkinnon perusteista jatkui työryhmän puheenjohtaja Jarno Räsänen johdolla (Pasi Ruohtula poissa). Jarno Räsänen toi vielä esille sen, että tutkinnon rakenteeseen tai sisältöön liittyviä asioita ei ole vielä päätetty, vaan kyseessä on luonnos. Hän toi esille kehittämispäivien keskustelun yhtenä pohjana jatkaa työryhmän työtä ennen lausuntokierrosta. Päätettiin, että 16.2. Oulussa pidetään kehittämistilaisuus, johon toivotaan myös runsasta yrityselämän edustusta.
10. Päivän aikana keskusteltiin mm. seuraavista asioista:
 - Kielitaidon taso: erilaisia vaatimuksia, ammattisanasto, hätätilanteet, osoittamistavat, saman vaatimuksen näyttäminen vain kerran, äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvat,
 - Ajatus tutkinnon osissa toistuvien asioiden kirjaamisesta pelkästään pakolliseen osaan. Entä osatutkinnoissa?
 - Tutkinnon osien nimet: aktiviteetit-sanan käyttäminen, nimikkeiden muuttuminen (esim. luontoliikunta), pakolliset/valinnaiset/suuntautumisetsyventävät, olennaisen osaamisen esille tuominen nimissä
 - Oppimispolut: oppilaitoksen mahdollisuus ohjata valintaa, liika rajaaminen ei ole hyvä tulevaisuutta ajatellen, tutkinnon suorittajan motiivit, oppilaitosten ja muiden toimijoiden yhteistyö osaamisessa, mahdollisuuksien lisääminen.
 - Luonnossa opastamisessa luonnontuntemuksen osuus ja taso
 - Vesillä liikkumisen sisällöt, esim. moottorivene. Osan paikka rakenteessa.
 - Luontoliikunta: onko parempaa otsikko (Liikkuminen luonnossa, Luontoaktiviteetit?), kyseessä on erikoistuminen
 - Motorisoidut aktiviteetit: osan suorittamien Etelä-Suomessa (vesistöt, mönkijä, kelkka), safari-sanon käyttäminen, moottori koskenlaskussa
 - Kalastuksen rooli tutkinnossa? Mihin osaan kuuluu?
 - Tutkinnon osa muusta at:sta tai eat:sta: luontokartoittaja, pitää antaa lisäarvoa tutkinnolle, joustavuutta (myös muut alat perustellusti), pitkä lista, ei perustutkintojen osia
 - Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa: vaativa taso ja asiantuntemusta eri toimijoilla
 - Maastoruokailu: eräruokaa pidettiin parempana nimenä, yleiset käsitteen ja normit huomioon
 - Kestävän kehityksen avaaminen ja tuominen todelliseksi toiminnaksi
 - Erytisryhmät ja hyvinvointipalvelut luonnossa: rajaaminen ja rajapinta terveydenhuollon suhteen, palveluiden tarve
 - Erä- ja luonto-oppaan yritystoiminta: sisäinen yrittäjyys mukana kaikissa tutkinnon osissa, tässä ulkoinen yrittäjyys, pitäisikö tämä kuitenkin olla kaikilla, valinnainen yrittäjillä/yrittäjiksi aikovilla,
 - Teemalliset ohjelmat: kommetina mm. että ei kuulu luonto- ja eräoppaan kenttään.. Voi ottaa ohjelmapalveluissa..
 - Metsästysopaspalvelut: kytkentä yrittäjyyteen olennainen, verkostojen merkitys, kielitaito, metsästyksen [ja kalastuksen] rooli tutkinnossa, jos tätä ei valitse (lainsäädännön tuntemus), metsästysmatkailun ammattilaisia, osaamisen laajuus (esim. metsästysmuodot ja lajit)

- Paikalliskulttuuri ja eräperinne: mitä rajoituksia esim. käsistöihin, joustavuutta ja toisaalta tarkkoja rajoituksia, luovuus näkyviin
 - Luonnontuntemuksen syventäminen: B-taso pois, yksi taso, perusosaaminen pitää turvata
 - Luonto-opastuksen kansainvälinen asiakaspalvelu: kielitaito elämyksiä tarjoavalla tasolla, kulttuurien tuntemus näkyviin, todistukseen lisätiedot mm. kielistä, valmistelun osuus vieraalla kielellä?, erikoissanasto, keskeiset kulttuurilliset ryhmät matkailun kannalta/erikoistuminen, näyttötavat, miten kielet määritellään (muu kuin kotimainen kieli?)
 - Eläinten kanssa luonnossa toimiminen: pohjaosaaminen eli eläinosaamista oltava olemassa
11. Tutkinnon perusteiden uudistamisesta todettiin, että työryhmän luonnosta muokataan eteenpäin kehittämispäivienkin annin pohjalta. Työryhmä kokoontuu piakkoin suunnittelemaan työnsä jatkoaikataulutusta.
 12. Kehittämispäivät päättyivät yhteiseen lounaaseen Pro Guiden kanssa Ahlmanin Juhlasalissa.